

Des Raj v. Food Corporation of India (J. V. Gupta, J.)

■ ਦੇਸ ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1132 .

24 ਜੁਲਾਈ 1984

1940 ਦਾ X) — ਸੈਕਸ਼ਨ 20 — ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XXXVI) — ਆਰਟੀਕਲ 137 — ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ — ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ — ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ — ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ — ਅਧਿਕਾਰ — ਜਦੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਆਰਟੀਕਲ 137 ਹੈ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਲੇਖ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 137 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਪਾਰਾ 3 ਅਤੇ 7)।

1982 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਸ. ਛੀਨਾ, ਵਧੀਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 9 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੱਤਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੈਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਸਰਿਤਾ ਗੁਪਤਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਜੀ.ਸੀ ਗਰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਐਸਕੇ ਸਿੰਗਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੇ. ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.-

(1) ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਗਣੇਸ਼ 5 ਰਾਈਸ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਦੇਸ, ਰਾਜ, ਪੀ. ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, (ਇੱਥੇ ਡਾਈ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਿ ne ਨੇ ਆਰ ਓਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਇੱਥੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਸਾਲ 1971-72, 1972-78 ਅਤੇ 1972-78 ਲਈ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸ਼ੈਲਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। iym-14. ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਫਰਵਰੀ 2b, iy8U ਨੂੰ ਪਾਈ

ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁਝ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਰਕਮਾਂ ਅਦਾ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1978 ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਇਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਾਮਿਤ ਸਾਲਸ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 1971-72, 1972-73 ਅਤੇ 1973-74 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸ਼ੈਲਿੰਗ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਸੰਦਰਭ ਅਧੀਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ 4,180.49। ਪਟੀਸ਼ਨਰ, *ਮਿਤੀ 23 ਮਾਰਚ, 1978 ਅਤੇ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1978 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ*, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮ ਸਾਲ 1977-78 ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਆਨਾ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁੱਲ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੱਤ ਮੁੱਦੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ। ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 137 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(2) 26 ਫਰਵਰੀ, 1980 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ / ਇਹ <ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਕੀ ਆਰਟੀਕਲ 137 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਲੇਖ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੀਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਦੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ

Parma Nand v. The State of Haryana (D. S. Tewatia, J.)

ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1978 ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਰਾਹੀਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ - ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਤਦ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਾਮਿਤ ਸਾਲਸੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ *ਰੂਪਮ ਪਿਕਚਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਮੋਹਨ*, (1) ਅਤੇ *ਮਾਉਂਟ ਬੇਲੋ ਬਨਾਮ ਮਾਉਂਟ ਕੋਕਲਾਨ*, (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਕ ਸਾਲ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 137 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਖਰੀ ਠੇਕਾ ਸਾਲ 1973-74 ਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1980 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1978 ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜਿਸਦਾ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ 26 ਫਰਵਰੀ 1980 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਭਾਗਵਤ ਦਿਆਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਿਆਲ*, (3) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਐਸਜੇਐਸ ਵਿਜੇ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰ.*, (4) ਅਤੇ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1977 ਬੰਬਈ 425

(2) ਏਆਈਆਰ 1930 ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੋਸਲ 270.

(3) ਏਆਈਆਰ 1980 ਦਿੱਲੀ 25.

(4) 1981 ਦਿੱਲੀ 193,

ਗੁਰਦੇਵ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, (5)।

(4) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(5) ਬਿਨੈਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਲ 1971-74 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਕਦੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ

ਸਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਿਗਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੱਤਰ, ਮਿਤੀ 23 ਮਾਰਚ, 1978, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਆਰ. 8, ਅਤੇ ਮਿਤੀ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਆਰ. 9, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਰਕਮ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਲ 1977-78 ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ 1971-74 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕਦੋਂ ਅਰਜ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਆਖਰਕਾਰ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1978 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਬੂਤ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

(6) *ਭਾਗਵਤ ਦਯਾਵਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, *ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ:*

“ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਦੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ *ਵਿਜੇ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ।

(5) 1983 ਪੀ.ਬੀ. LR 410.

ਐਕਟ ਦੇ 20, ਦੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ। ਨੋਟਿਸ ਜਦੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਿਰ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। *ਗੁਰਦੇਵ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਿਗਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਰ.

(7) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 137 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਹਰੇਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ

Parma Nand v. The State of Haryana (D. S. Tewatia, J.)

ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਲ 1973-74 ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ 1/ਜਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ, ਇਸਦੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਟੱਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(8) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਡੀਐਸ ਤਿਵਾਤੀਆ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੋਢੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਪਰਮਾ ਨੰਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਰ।

1982 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 1634

24 ਅਪ੍ਰੈਲ 1984

ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੇਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1954) ਦਾ XXXVII— ਧਾਰਾ 2(in) (m), 2 (xii-a) ਅਤੇ 16(1) (a) (i)-ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਿਯਮ, 1955— ਨਿਯਮ 5 ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਏ। ਐਂਤਿਕਾ ਦੇ 05.09